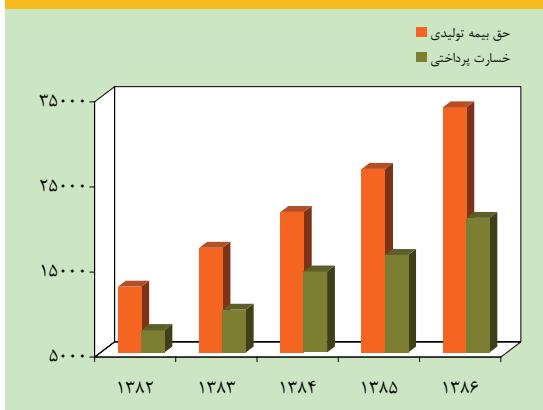

نمودار ۱۶-۱- عملکرد صنعت بیمه (میلیارد ریال)

در سال ۱۳۸۶، علی‌رغم رشد حق بیمه‌ها در مقایسه با سال قبل، ضریب نفوذ بیمه^(۴) در سطح ۱/۱۷^(۵) درصد ثابت ماند. در سال مورد بررسی، این نسبت در بیمه‌های غیر زندگی معادل ۱/۱۰ درصد و در بیمه‌های زندگی برابر ۰/۰۷ درصد بود. قابل ذکر است که در سال ۱۳۸۶، شرکت بیمه صادرات و سرمایه‌گذاری به شرکت بیمه معلم تغییر نام یافت.

۱۶-۱- عملکرد صنعت بیمه

بررسی میزان حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی تا حدودی نشان‌دهنده بازدهی شرکت‌های بیمه در هر رشته بیمه‌ای است. مقایسه این دو شاخص با تعداد بیمه‌نامه و تعداد خسارت، می‌تواند حجم فعالیت شرکت‌های بیمه را در هر رشته بیمه‌ای مشخص کند.

۴- ضریب نفوذ بیمه، نسبت حق بیمه تولیدی به تولید ناخالص داخلی بوده و بیانگر حرکت سریع‌تر یا آهسته‌تر صنعت بیمه در مقایسه با مجموعه اقتصاد کشور می‌باشد.
۵- بر مبنای ارقام تجدید نظر شده تولید ناخالص داخلی محاسبه شده است.

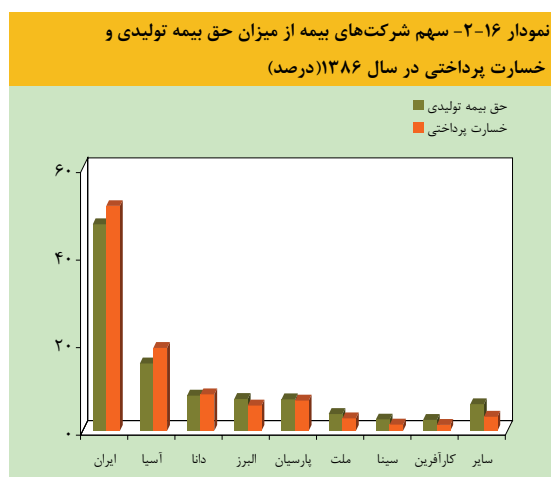
عملکرد صنعت بیمه کشور^{(۱)(۲)} در سال ۱۳۸۶

نشان‌دهنده تداوم روند رو به رشد شرکت‌های بیمه به ویژه شرکت‌های بیمه بخش غیردولتی بود؛ به طوری که سهم شرکت‌های بیمه غیردولتی از کل بازار بیمه (حق بیمه‌های تولیدی) در پایان سال ۱۳۸۶ به ۲۲/۲ درصد رسید. در سال مورد بررسی، فعالیت خدمات بیمه‌گری شرکت‌های بیمه در زمینه انواع متداول بیمه موجب شد تا براساس ارقام مقدماتی حساب‌های ملی، ارزش افزوده خدمات بیمه‌ای کشور به قیمت‌های جاری با ۱۰/۷ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۷۹۵۴/۰ میلیارد ریال و به قیمت ثابت ۱۳۷۶ با ۶/۴ درصد رشد به ۲۲۷۹/۰ میلیارد ریال برسد. روند صعودی حق بیمه تولیدی در مقایسه با رشد بطئی جمعیت کشور طی سال‌های اخیر موجب شد تا شاخص حق بیمه سرانه کشور^(۳) نیز از روندی صعودی برخوردار شود؛ به طوری که حق بیمه سرانه از ۳۷۶/۸ هزار ریال در سال ۱۳۸۵ با رشدی معادل ۲۵/۳ درصد به ۴۷۲/۲ هزار ریال در سال ۱۳۸۶ رسید. از این میزان، ۴۴۵/۸ هزار ریال (معادل ۹۴/۴ درصد) به سرانه بیمه‌های غیر زندگی و مابقی به سرانه بیمه‌های زندگی تعلق داشت.

۱- مطالب این فصل براساس «سالنامه آماری صنعت بیمه کشور، ۱۳۸۶» از انتشارات بیمه مرکزی ایران تهیه شده است.
۲- صنعت بیمه کشور متشکل از بیمه مرکزی ایران (ناظر دولت در بازار بیمه و متولی بیمه‌های بازرگانی)، شرکت‌های بیمه دولتی (ایران، آسیا، البرز و دانا) و شرکت‌های بیمه غیردولتی (معلم، پارسیان، کارآفرین، سینا، رازی، ملت، امید، حافظ، توسعه، دی، سامان، نوین، امین، ایران‌معین و پاسارگاد) است. شرکت‌های بیمه ایران‌معین، امید و حافظ صرفاً دارای مجوز فعالیت در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی می‌باشند.
۳- حق بیمه سرانه، نشان‌دهنده میزان حق بیمه‌ای است که به طور متوسط هر نفر پرداخت کرده است و از تقسیم حق بیمه تولیدی صنعت بیمه بر جمعیت کشور به دست می‌آید.

۱۶-۱-۱- حق بیمه تولیدی^(۱)

پرداختی صنعت بیمه در سال مورد بررسی بابت پوشش ریسک‌های مربوط به رانندگی و اتومبیل (بیمه‌نامه‌های شخص ثالث، حوادث سرنشین و بدنه اتومبیل) بود. در این سال شرکت‌های بیمه دولتی ایران، آسیا، شرکت‌های بیمه غیردولتی و شرکت‌های بیمه دولتی دانا و البرز به ترتیب ۵۱/۴، ۱۹/۰، ۱۵/۶، ۸/۳ و ۵/۷ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه را به خود اختصاص دادند. در این میان سهم شرکت بیمه غیردولتی پارسیان ۶/۹ درصد بود.

۱۶-۱-۳- ضریب خسارت^(۲)

ضریب خسارت صنعت بیمه کشور در سال ۱۳۸۶ معادل ۷۲/۱ درصد بود که ۲/۹ واحد درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش نشان می‌دهد. این ضریب در سال ۱۳۸۵ نیز با کاهش روبه‌رو بود. در سال مورد بررسی، ضریب خسارت بیمه شخص ثالث ۱۰۰/۶ درصد بود که در مقایسه با سال قبل ۰/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. به طور کلی، ضریب خسارت رشته‌های اعتبار، شخص ثالث، زندگی، کشتی، سایر انواع و درمان بالاتر از ضریب خسارت بازار بیمه و بین ۷۴/۳ تا ۱۰۱/۷ درصد و ضریب خسارت سایر رشته‌ها کمتر از ضریب خسارت بازار بیمه و بین ۶/۴ تا ۶۳/۶ درصد بود. مقایسه شرکت‌های بیمه

۲- «ضریب خسارت»، حاصل نسبت «خسارت واقع شده» به «حق بیمه عاید شده» است و نشان‌دهنده آن است که چند درصد از حق بیمه‌ها بابت خسارت خطرهای تحت پوشش به بیمه‌گذاران برگشت داده شده و یا خواهد شد. «حق بیمه عاید شده» شامل مجموع حق بیمه تولیدی و تفاضل ذخیره حق بیمه ابتدا و پایان سال است. همچنین «خسارت واقع شده» عبارت از حاصل جمع خسارت‌های پرداختی و تفاوت بین خسارت‌های معوق آنها و ابتدای هر سال است.

در سال ۱۳۸۶، میزان حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه اعم از دولتی و غیردولتی معادل ۳۳۸۲۹/۰ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۲۷/۴ درصد رشد نشان می‌دهد. رشته شخص ثالث با سهمی معادل ۴۴/۴ درصد همانند سال‌های قبل بیشترین سهم حق بیمه تولیدی از کل سهم بازار را داشت. پس از آن بیشترین سهم به ترتیب به رشته‌های بدنه اتومبیل (۱۲/۳ درصد)، درمان (۸/۴ درصد)، آتش‌سوزی (۷/۸ درصد)، زندگی (۵/۶ درصد) و مسئولیت (۵/۴ درصد) اختصاص داشت. در سال مورد بررسی، حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه در خصوص تمام رشته‌های بیمه‌ای به جز هواپیما و اعتبار با افزایش همراه بود. در میان حق بیمه رشته‌های مختلف، رشته‌های سایر انواع، کشتی، مهندسی، مسئولیت و آتش‌سوزی به ترتیب از بیشترین رشد در بین رشته‌های بیمه‌ای برخوردار بودند.

در این سال شرکت‌های بیمه ایران و آسیا در مجموع سهمی معادل ۶۲/۵ درصد از کل حق بیمه‌های تولیدی بازار بیمه کشور را به خود اختصاص دادند. شرکت‌های بیمه غیردولتی نیز در سال مورد بررسی معادل ۲۲/۲ درصد از کل حق بیمه‌های تولیدی بازار بیمه را دارا بودند. در این میان سهم شرکت‌های بیمه غیردولتی پارسیان و ملت به ترتیب ۷/۲ و ۳/۸ درصد بود.

۱۶-۱-۲- خسارت پرداختی

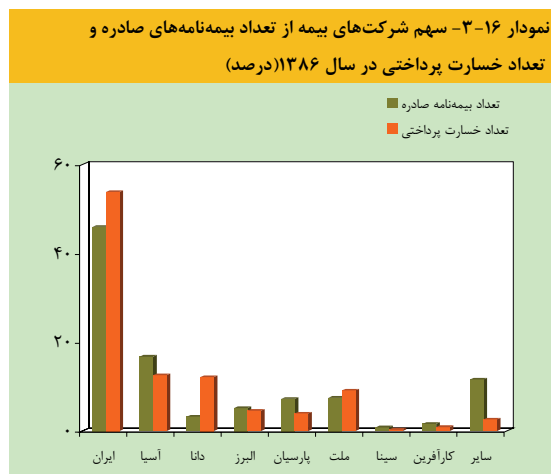
در سال مورد بررسی، میزان خسارت پرداختی صنعت بیمه کشور ۲۰۸۲۴/۸ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۳۸۵، رشدی معادل ۲۶/۵ درصد نشان می‌دهد. همانند سال‌های قبل بیش از نیمی از خسارت‌های پرداختی صنعت بیمه (۶۵/۰ درصد) در رشته بیمه‌های شخص ثالث پرداخت شد. بعد از رشته مذکور، رشته‌های بیمه‌های بدنه اتومبیل، درمان و زندگی به ترتیب ۱۲/۲، ۹/۲ و ۳/۵ درصد بیشترین سهم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. در مجموع، ۷۸/۸ درصد از کل خسارت‌های

۱- «حق بیمه تولیدی» شامل بیمه‌نامه‌هایی است که در سال مورد بررسی صادر شده باشند، اعم از اینکه اعتبار آنها به پایان رسیده یا نرسیده باشد.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۶

۱۶-۱-۵- تعداد خسارت پرداختی

تعداد خسارت‌های پرداختی صنعت بیمه در سال ۱۳۸۶ با ۵/۵ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۳/۳ میلیون مورد رسید. رشته بیمه‌ای شخص ثالث با ۰/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل بیشترین سهم از کل تعداد خسارت پرداختی بازار (۴۶/۷ درصد) را داشت. پس از آن رشته بیمه‌ای درمان با ۶/۲ درصد کاهش رشد نسبت به سال قبل، ۳۴/۲ درصد سهم از کل بازار را به خود اختصاص داد. در مجموع، رشته‌های بیمه‌ای بدنه اتومبیل، شخص ثالث و درمان ۹۲/۶ درصد از کل تعداد خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. بررسی آمار مربوط به تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد در این سال شرکت‌های بیمه ایران، آسیا و دانا در مجموع ۷۸/۵ درصد از کل تعداد خسارت‌های صنعت بیمه کشور را پرداخت کردند. در دوره مورد بررسی، تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه غیردولتی با ۴۳/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۵۵۷/۹ هزار مورد رسید که معادل ۱۶/۹ درصد از تعداد کل خسارت‌های پرداختی صنعت بیمه می‌باشد.

۱۶-۲- شرکت‌های بیمه

در سال مورد بررسی، رتبه‌بندی شرکت‌های بیمه از نظر تولید حق بیمه در مقایسه با سال قبل تغییر کرد و

از لحاظ ضریب خسارت نشان می‌دهد که شرکت‌های بیمه آسیا، ایران، دانا و البرز به ترتیب دارای ضرایب خسارت ۸۷/۴، ۷۴/۸، ۷۳/۴ و ۵۵/۵ درصد بودند. در بخش غیردولتی نیز ضریب خسارت ۵۹/۹ درصد بود که این ضریب بین ۸/۹ درصد برای شرکت بیمه پاسارگاد تا ۸۴/۵ درصد برای شرکت بیمه پارسیان در نوسان بود. شایان ذکر است کاهش ۲/۹ واحدی ضریب خسارت بازار بیمه در سال مذکور متأثر از کاهش این ضریب در شرکت‌های بیمه دولتی و در رشته‌های بیمه‌ای باربری، حوادث، حوادث سرنشین، بدنه اتومبیل، کشتی، هواپیما، پول، مسئولیت، نفت و انرژی و زندگی بود که در این بین، کاهش ضریب خسارت بیمه بدنه اتومبیل تاثیرگذارتر از سایر رشته‌های بیمه‌ای بود.

جدول ۱۶-۱- عملکرد صنعت بیمه

درصد تغییر	۱۳۸۶	▲۱۳۸۵	
حق بیمه تولیدی (میلیارد ریال)	۳۳۸۲۹/۰	۲۶۵۶۱/۱	۲۷/۴
خسارت پرداختی (میلیارد ریال)	۲۰۸۲۴/۸	۱۶۴۶۶/۷	۲۶/۵
ضریب خسارت (درصد) (۱)	۷۲/۱	۷۵/۰	-۲/۹

ماخذ: سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۸۶، بیمه مرکزی ایران
۱- تغییر در واحد است.

۱۶-۱-۴- تعداد بیمه‌نامه صادره

در سال ۱۳۸۶، صنعت بیمه کشور بیش از ۲۵/۶ میلیون فقره بیمه‌نامه صادر نمود که در مقایسه با سال قبل ۱۸/۰ درصد رشد نشان می‌دهد. از مجموع بیمه‌نامه‌های تولیدی ۴۵/۱ درصد به بیمه شخص ثالث اختصاص داشت. در مجموع، ۸۰/۳ درصد از کل بیمه‌نامه‌ها در این سال مربوط به بیمه‌نامه‌های اتومبیل (شخص ثالث، حوادث سرنشین و بدنه اتومبیل) بود. در این سال تعداد بیمه‌نامه صادره رشته سایر انواع بیشترین رشد (۱۰۴۴/۱ درصد) را در بین رشته‌های بیمه‌ای دارا بود. بررسی آمار مربوط به تعداد بیمه‌نامه‌های شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد که شرکت‌های بیمه ایران و آسیا به ترتیب ۴۶/۰ و ۱۶/۸ درصد از کل بیمه‌نامه‌های بازار بیمه کشور را صادر کردند. تعداد کل بیمه‌نامه‌های صادره شرکت‌های بیمه غیردولتی در سال ۱۳۸۶ با ۴۹/۷ درصد رشد نسبت به سال گذشته، سهمی معادل ۲۸/۸ درصد از کل بیمه‌نامه‌های صادره را به خود اختصاص داد.

خسارت بازار بیمه بود. در سال مورد بررسی، ضریب خسارت کلیه شرکت‌های بیمه دولتی و شرکت‌های بیمه غیردولتی امید، سامان، حافظ، سینا، کارآفرین، توسعه و رازی کاهش و ضریب خسارت بقیه شرکت‌های بیمه غیردولتی افزایش یافت.

۱۶-۳- دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه

در سال ۱۳۸۶، دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه با رشدی معادل ۲۰/۳ درصد به ۴۲۱۸۶/۱ میلیارد ریال رسید که علت عمده این امر، افزایش سپرده‌های بانکی بلندمدت در سمت دارایی‌های شرکت‌های بیمه بوده است. در سال مورد بررسی، سپرده‌های بانکی کوتاه‌مدت و بلندمدت شرکت‌های بیمه به ترتیب با ۴۰/۷ و ۴۲/۱ درصد افزایش به ۳۰۵۴/۹ و ۸۵۳۷/۵ میلیارد ریال رسید. سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت انجام شده توسط شرکت‌های بیمه در سال ۱۳۸۶، ۲۴/۵ درصد کاهش یافت و به ۴۳۵۳/۲ میلیارد ریال رسید. در این سال شرکت‌های بیمه منابع سرمایه‌گذاری خود را بیشتر به سمت سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت سوق دادند. در حالی که بدهی‌های جاری در سال مورد گزارش با ۴۶/۷ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۸۵ روبه‌رو بود، رشد بدهی‌های غیر جاری و ذخایر ۱۳/۸ درصد و حقوق صاحبان سرمایه ۱۹/۲ درصد بود.

شرکت‌های بیمه ایران، بخش غیردولتی، آسیا، دانا و البرز به ترتیب ۴۷/۲، ۲۲/۲، ۱۵/۴، ۸/۰ و ۷/۳ درصد از حق بیمه بازار را دارا بودند. در سال مذکور، از سهم شرکت‌های بیمه ایران، آسیا، البرز و ملت مجموعاً ۶/۱ واحد کاسته شد و به سهم سایر شرکت‌های بیمه افزوده شد.

طی سال ۱۳۸۶، شرکت بیمه ایران به لحاظ حجم فعالیت همچنان سهم اصلی بازار را در اختیار داشت. در این سال حق بیمه‌های تولیدی شرکت‌های بیمه غیردولتی، دانا، البرز، ایران و آسیا نسبت به سال قبل به ترتیب ۷۳/۰، ۲۸/۲، ۲۴/۵، ۱۸/۴ و ۱۱/۷ درصد افزایش یافت. همچنین سهم شرکت‌های بیمه ایران، آسیا، بخش غیردولتی، دانا و البرز از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه به ترتیب ۵۱/۴، ۱۹/۰، ۱۵/۶، ۸/۳ و ۵/۷ درصد بود که در مقایسه با سال قبل سهم شرکت‌های بیمه آسیا، دانا و امید در مجموع به میزان ۵/۶ واحد کاهش و سهم سایر شرکت‌های بیمه به همین میزان افزایش یافت.

مقایسه شرکت‌های بیمه از لحاظ ضریب خسارت در سال ۱۳۸۶ نشان می‌دهد که در بین شرکت‌های بیمه، ضریب خسارت شرکت‌های بیمه آسیا، پارسیان، ایران و دانا بیشتر از ضریب

جدول ۱۶-۲- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه (۱)

(میلیارد ریال)

درصد تغییر	در پایان سال		
	۱۳۸۶	۱۳۸۵	
			دارایی‌ها:
			دارایی‌های غیر جاری
۳۶/۲	۱۸۵۳۰/۳	۱۳۶۰۴/۷	دارایی‌های نامشهود
۳۰/۶	۱۰۳/۷	۷۹/۴	دارایی‌های مشهود
۱۶/۰	۴۵۲۷/۹	۳۹۰۲/۷	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت (۲)
۱۰۷/۳	۳۴۸۵/۲	۱۶۸۱/۲	سپرده‌های بانکی بلندمدت
۴۲/۱	۸۵۳۷/۵	۶۰۰۸/۶	اوراق قرضه دولتی و غیردولتی
-۷/۶	۴۰۱/۰	۴۳۳/۹	مطالبات بلندمدت
-۸/۸	۴۹۶/۰	۵۴۴/۱	سایر (۳)
۲/۵	۹۷۹/۱	۹۵۴/۸	
۱۰/۲	۲۳۶۵۵/۸	۲۱۴۷۴/۳	دارایی‌های جاری
-۱۳/۲	۹/۲	۱۰/۶	موجودی کالا
۲۶/۲	۲۸۱۲/۰	۲۲۲۸/۷	حساب‌ها و اسناد دریافتی
۴۰/۷	۳۰۵۴/۹	۲۱۷۱/۹	سپرده‌های بانکی کوتاه‌مدت
-۲۴/۵	۴۳۵۳/۲	۵۷۶۴/۷	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت (۴)
-۱۹/۳	۵۰۹/۹	۶۳۲/۰	شرکت‌های بیمه داخلی و خارجی
۲۳/۲	۱۰۱۷۵/۳	۸۲۵۷/۳	بیمه‌گذاران و نمایندگان
۱۳/۵	۲۱۰۵/۳	۱۸۵۴/۱	موجودی بانکی و وجوه نقد
۱۴/۶	۶۳۶/۰	۵۵۵/۰	سایر (۵)
۲۰/۳	۴۲۱۸۶/۱	۳۵۰۷۹/۰	جمع دارایی‌ها=جمع بدهی‌ها
			بدهی‌ها:
۴۶/۷	۷۹۸۲/۶	۵۴۴۰/۲	بدهی‌های جاری
۱۳/۸	۲۳۷۵۱/۵	۲۰۸۶۷/۳	بدهی‌های غیر جاری و ذخایر
۱۹/۲	۱۰۴۵۲/۰	۸۷۷۱/۵	حقوق صاحبان سرمایه

۱- شامل شرکت‌های بیمه غیردولتی و دولتی می‌باشد.

۲- شامل سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌ها و مشارکت‌ها و سرمایه‌گذاری در پروژه‌های ساختمانی و مشارکت مدنی می‌باشد.

۳- شامل وام به کارکنان و سایر می‌باشد.

۴- شامل سرمایه‌گذاری در بورس و اوراق مشارکت می‌باشد.

۵- شامل پیش‌پرداخت‌ها (مالیات)، سپرده انکابوی و سایر می‌باشد.

ماخذ: بیمه مرکزی ایران